

Eigen-Wijs

*Een trimestriële uitgave van
VONAC vzw, pedagogische
begeleidingsdienst &
navormingscentrum
van VOOP vzw – Vlaams
Onderwijs OverlegPlatform*

*Jaargang 12 Nummer 36
Mei 2013*

VoNAC

Pedagogische
Begeleidingsdienst &
Navormingscentrum vzw

p/a Vrije Universiteit
Brussel/IDLO lokaal 3B204
Pleinlaan 2 1050 Brussel

011 80 35 25
0486 031 131
fax 02 629 36 36
www.voop.be
vonac-johan.royeaerd@base.be

Het schooljaar loopt alweer op z'n einde. En hoewel buiten winter en herfst nog de dienst lijken uit te maken, is in onze scholen en centra de laatste rechte lijn in zicht. En dus de laatste Eigen-Wijs van dit schooljaar.

Met in dit nummer aandacht voor het werk dat verricht wordt in de Commissie Gezondheidsbevordering van de VLOR, 10 jaar na een resolutie – degelijk filosofieonderwijs voor iedereen, de 33° maquillage en grime show van Denise Grésiac, wat doet VONAC momenteel zoal in onze scholen, een aankondiging voor de volgende Algemene Vergadering en voor de VOOP Teamdag en een bijdrage over de intervisie voor BuBaO en BaO.

Voor het volgend nummer van Eigen-Wijs zijn teksten, bijdragen, artikeltjes... welkom tegen 1 oktober 2013 bij vonac-johan.royeaerd@base.be.

De Commissie Gezondheidsbevordering van de VLOR

Er zijn binnen de Vlaamse OnderwijsRaad oftewel de VLOR vele raden en commissies. Vanuit OKO, het samenwerkingsverband tussen de vier kleine onderwijskoepels, volgen we de meeste van deze van nabij op. Eén ervan is de Commissie Gezondheidsbevordering, met in haar voetspoor de Werkgroep LOS, wat staat voor Leerling en Ouder Sensibilisatie. Een relaas van onderwerpen, actiepunten en materialen die hier de voorbije maanden aan bod kwamen.

De Commissie Gezondheidsbevordering kreeg van de minister de opdracht ondersteunend te werken naar het verhogen van de aandacht voor gezondheidsbeleid op school. Dat dit een zeer breed onderwerp is, zal voor iedereen duidelijk zijn. De verscheidenheid aan onderwerpen is dan ook legio. Zo is er advies gegeven aan de Stichting tegen Kanker, die een nieuwe campagne voor huidkankerpreventie voorbereidde. Er was in dit kader nieuw educatief materiaal in ontwikkeling, dat inmiddels via de Stichting ter beschikking is. Alles zit samen in een koffer, die scholen kunnen uitlenen. Er is meegewerkt aan het onderzoek en de publicatie van het rapport over elektromagnetische straling, dat eerder dit jaar verscheen. De scholen hebben in principe een exemplaar van dit eindrapport bezorgd gekregen.

Veel aandacht ook voor pedagogisch-didactisch materiaal. De Christelijke Mutualiteiten kwamen hun educatief pakket 'De Gelukzoekers' voorstellen. Voorzien van kaarten, vragen, brochure e.d. is dit ter beschikking van scholen. Er zit een educatief spel in evenals 7 lessen omtrent 'op weg naar geluk'. Rode Kruis Vlaanderen stelde nieuwe eerstehulppublicaties voor. Tievo bracht info over het educatief pakket 'weet en eet gezond' voor BuSO (& Bijzondere JeugdZorg). Hier is advies gegeven om het materiaal tot een professioneel pakket te laten evolueren.

Vorig jaar was er een studiedag over gezondheidsbeleid met vooral aandacht voor welbevinden en gelijke kansen. Er waren meer dan 250 aanwezigen en mensen bleken heel tevreden over het brede aanbod aan sprekers en invalshoeken. Er werd binnen de commissie ook stilgestaan bij de resultaten van wetenschappelijk onderzoek. Zo kwam er een toelichting bij de zogenaamde HBSC-studie. Dit staat voor Health Behaviour in School-aged Children. Deze vergelijkende studie belicht zeer veel aspecten van het gezondheidsgedrag van jongeren. Meer info kan je vinden op www.jongeren-en-gezondheid.ugent.be.

Gezonde voeding is sinds lang een vaste waarde bij gezondheidsbevordering. De campagne 'Tutti Frutti' stimuleert het eten van fruit op school. De Europese Gemeenschap heeft daar zelfs financiële ondersteuning voor voorzien. Veel scholen blijken dankbaar gebruik te maken van dit aanbod. De hele campagne wordt gecoördineerd door ViGeZ, het Vlaams instituut voor Gezondheids promotie en Ziektepreventie.

Verder was er aandacht voor de vermeende positieve impact van 'angstaanjagende reclame'. Dit naar aanleiding van een project van de minister van mobiliteit om via getuigenissen door verkeersslachtoffers in scholen meer veiligheidsbewustzijn te creëren. Dit terwijl onderzoek uitwijst dat negatieve campagnes niet werken. Er komt hieromtrent in de toekomst meer voorafgaandelijk overleg.

Iets geheel anders is de website www.gezondopschool.be. Die wordt helemaal herwerkt om te komen tot een zeer gebruiksvriendelijk instrument met heel veel direct bruikbare, praktische tips en info.

Een extern softwarehuis is hiertoe onder de arm genomen. Momenteel zit alles in een eindfase en de nieuwe site zal gelanceerd worden bij het begin van komend schooljaar (5 september). De Vlaamse Scholierenkoepel zet hier zijn schouders mee onder en onze minister zal aanwezig zijn.

Er was ook aandacht voor 'de week van de lentekriebels'. Sensoa gaf tekst en uitleg, die je ook kan terug vinden via www.seksuelevorming.be. Er werd info verdeeld over de 8° Vlaamse week tegen pesten. Meer info hierover vind je op www.kieskleurtegenpesten.be. En omtrent het Vlaams Actieplan Voeding en Beweging vind je meer info op www.datvoelbeter.be.

Binnen de Werkgroep Leerling en OuderSensibilisatie was er verder aandacht voor een sensibiliseringscampagne i.v.m. cannabisgebruik. Er is vanuit de Vlaamse Scholierenkoepel VSK gewerkt aan een overzicht van een aantal methodieken om het welbevinden in de klas te verhogen. Deze komen binnenkort ter beschikking van de scholen. Veel werk en tijd is geïnvesteerd in het ontwikkelen van een servicedocument voor ouderraden en schoolteams rond het opzetten van acties omtrent gezondheid op school. Dit uitgebreide pakket omvat veel tips, good practices, voorbeelden, direct bruikbare ideeën e.d. De Tutti Frutti campagne is als praktijkvoorbeeld helemaal uitgewerkt, zodat ouder- of leerlingraden direct een concreet voorbeeld hebben. Dit document komt tevens ter beschikking via de vernieuwde website www.gezondopschool.be.

Wil je meer info over deze projecten of materialen, dan kan je ook steeds een seintje geven aan VONAC.

Johan Royeaerd

Denise Grésiac has got talent en bewees dat

Op 24 mei organiseerde de school voor schoonheidszorgen Denise Grésiac haar 33ste maquillage- en grimeshow in het gemeenschapscentrum Den Boomgaard in Ranst. Zoals de kranten voorspelden werd het weer een grandioos gebeuren. 60 Leerlingen uit het laatste jaar schoonheidsverzorging en 15 leerlingen uit de opleiding grime, zetten hun beste beentje voor, of liever, lieten het voorzetten door hun modellen. De show startte om 19.30 u. met een optreden van de the Cuties & the Truckers die het talrijk opgekomen publiek opwarmden met opzweepende motownmuziek. Drie zangeressen vergezeld van een negenkoppige band slaagden moeiteloos in dit opzet.

Omstreeks 20 u. heette de directeur, Mevrouw Nancy Bal, al de aanwezigen welkom en ging de avond officieel van start. De 6de jaars presenteerden hun modellen in drie groepen van 20 personen, die elk vergezeld werden door hun eigen themamuziek. Tussen de groepen door werd er gedanst door dansgroep Malisa en werden 5 filmpjes getoond die gerealiseerd werden door de leerlingen van het 7de jaar grime. Hierin werd hun opleiding getoond en eveneens in de praktijk toegepast. Zo zagen we een filmpje dat weggeplukt leek uit de "Benidorm Bastards" en waarin een veroudering werd gerealiseerd, we ontdekten dat Angelina Jolie (of tenminste een lookalike) in Antwerpen was en veel bekijks had, keken naar handpaintings en ontmoetten een meisje dat een gruwelijk ongeval had meegemaakt en zwaargewond het pedicurelokaal binnen strompelde. Planckendael kreeg er dan weer twee extra dieren bij.

Die leerlingen presenteerden eveneens drie bodypaintings en een grime in een tafereel dat weggeplukt leek uit het Parijs van de 15de eeuw, opgevoerd in een prachtig decor.

Het geheel werd gepresenteerd door Ellen Petri, oud-leerlinge van de school, en Emmanuelle Deckers.

De hoofdmoot van de avond was voorbehouden voor de leerlingen van het 6de jaar. Vele bodypaintings, maquillages, facepaintings, passeerden de jury, die al meteen door had dat de deliberatie niet simpel zou worden. Toch hadden ze op het einde van de avond hun verdict klaar. Winnares van de avond werd Sarah Van Camp met het werk Natu-re-volution. Zij ontving, naast talrijke andere prijzen, het bronzen beeldje, het logo van de school. Zilver ging naar Teuta Baleci met Robot Woman en de derde plaats was voor Katinka Peeraer die Dragon realiseerde. Alle leerlingen kregen prijzen in natura en er waren ook gulle sponsors die geldprijzen schonken. De persprijs was voor Julie Sienack, de publieksprijs voor Naomi Bats.

Op het einde van de avond was iedereen het eens: de school Denise Grésiac really has got talent. Op naar aflevering 34.

Foto's van deze en vorige edities vind je op de website van de school: www.denisegresiac.be. Met dank aan de school en aan alle betrokken leerlingen en modellen voor het ter beschikking stellen van de foto's.

Guy Lehaen

Degelijk filosofieonderwijs voor iedereen

Tien jaar na een resolutie!

Inleiding

Op 19 december 2002 nam het Vlaams Parlement een resolutie aan "betreffende het aanbieden van degelijk filosofieonderwijs voor iedereen". Deze resolutie werd ingediend door de toenmalige vertegenwoordigers van verschillende democratische partijen namelijk: Agalev, CD&V, N-VA, SP-a, Spirit, VLD.

Tien jaar later is het zinvol om zich te beraden over de effecten van deze resolutie voor het Vlaams Onderwijs en over eventuele nieuwe initiatieven die kunnen bijdragen tot de realisatie van de ambitieuze doelstellingen van de oorspronkelijke indieners.

Zoals de titel van de resolutie aangeeft, gaat het om ambitieuze doelstellingen die vervat zitten in drie kernbegrippen: degelijkheid, filosofieonderwijs, voor iedereen. Deze evaluatie wil antwoord geven op volgende vragen die gekoppeld zijn aan die ambities:

- 1. Is er vandaag in het Vlaamse onderwijs plaats voor filosofieonderwijs?*
- 2. Kan men het filosofieonderwijs – voor zover er in de scholen plaats voor is – kwaliteitsvol noemen?*
- 3. Is er vandaag in het Vlaamse onderwijs degelijk filosofieonderwijs voor iedereen?*

Optimalisering en actualisering van de doelstellingen m.b.t. degelijk filosofieonderwijs voor iedereen

De raad van bestuur van VEFO vzw besprak op 19-12-2012 de krachtlijnen voor een eventuele nieuwe resolutie die gericht moet zijn op de 'revitalisering' van de eerste onderwijsresolutie dd. 19-12-2002. De raad van bestuur acht het wenselijk dat het Vlaams Parlement zich - in voorbereiding op dergelijke resolutie – grondig verder informeert . Deze evaluatienota kan daarbij als basis dienen. Met het oog op een nieuw engagement van het Vlaams Parlement (resolutie) worden volgende krachtlijnen vooropgesteld:

1. Een initiatief om alle leerlingen in het leerplichtonderwijs op een wijze aangepast aan het onderwijsniveau en aan ieders talent filosofisch-kritisch te leren denken en argumenteren over mens, samenleving en wereld.
2. Filosoferen en filosofie als essentieel onderdeel van een brede algemene vorming (inz. via ontwikkelingsdoelen en eindtermen) een aanwijsbare plaats toewijzen in het curriculum:
 - a. in het basisonderwijs door verdere invoering van FMK;
 - b. in het secundair onderwijs enerzijds door verdere invoering van FMJ in alle graden;
 - c. en anderzijds door invoering van een apart verplicht vak filosofie in de derde graad in een aantal doorstromingsgerichte studierichtingen waar de filosofische vragen systematisch (thematisch en historisch) worden aangeboden.
3. De nodige wettelijke maatregelen te treffen en de beschikbaarheid van financiële middelen te voorzien met het oog op het verwerven van de basiscompetentie om adequaat filosofische gesprekken te kunnen leiden in de initiële en specifieke lerarenopleiding.
Concreet impliceert dit:
 - a. het inschrijven van de competentie tot het leiden van filosofische gesprekken in de decretaal vastgelegde basiscompetenties;
 - b. het invoeren van modules vakdidactiek FMKJ in de lerarenopleiding;

- c. de bijscholing van de huidige lerarengroep in een FMKJ-verdiepingstraject en een initiatie in algemene filosofievorming.
4. De bevordering van ondersteunend fundamenteel en praktijkgericht onderzoek.
5. De Vlaamse Unesco Commissie (VUC) belasten met de opvolging van de resolutie, inclusief een jaarlijks rapport aan het Vlaams Parlement.
6. De garantie vanwege de overheid om de volgende vijf jaar ondersteuning vanuit betrokken organisaties mogelijk te maken.

Lies Pycke

Noteer alvast in je agenda:

De volgende **ALGEMENE VERGADERING van VOOP-VONAC** gaat door op **vrijdag 14 juni 2013**. Denise Grésiac te Berchem is gastschool. Om de werking van de school niet te belasten gaan de vergaderingen echter door in een zaaltje van restaurant Jardin Public (www.jardinpublic.be). We starten om 9u. met koffie, AV van VOOP om 9.30u., AV VONAC om 10.30u. en om 11.30u. een inhoudelijk deel met een toelichting door Bruno Vanobbergen, kinderrechtencommissaris, over 'Kinderrechten & Onderwijs: meer rechten, meer conflicten?'. Daarna wordt aan de leden van de Algemene Vergadering een lunch aangeboden door onze scholenkoepel.

De jaarlijkse **VOOP Teamdag** gaat dit jaar door op **donderdag 10 oktober 2013**. We trekken naar Aalst, waar we een inhoudelijk programma hebben in de voormiddag gevolgd door een gezamenlijk etentje in het restaurant van hotelschool Terlinden. Spreker voor het inhoudelijk deel is Jurgen Slembrouck, verbonden aan de UA. Hij zal het ondermeer hebben over het actueel denken over de relatie tussen niet confessioneel, humanistisch, atheïstisch en pluralistisch. Iets waar we als niet confessionele scholen en centra allemaal mee te maken krijgen. Meer info volgt later nog via een aparte mails.

Wat doet VONAC momenteel zoal binnen onze scholen?

Veel doorlichtingen dit jaar in onze scholen en dus een sterke klemtoon op voorbereiding en opvolging hiervan. Maar daarnaast lopen er opvallend veel andere begeleidings- en ondersteuningstrajecten.

Binnen BaO IVG-School, Simonnetschool, CVO Strombeek Grimbergen, BuBaO Blijdorp, Eureka en BuSO Levenslust is de doorlichting inmiddels afgerond. In drie scholen/centra komt de inspectie op dit eigenste moment op bezoek. Voor CVO KHNB is de doorlichting uitgesteld naar volgend schooljaar. Inmiddels zijn de doorlichtingsrapporten ter beschikking. Vanuit VONAC zijn de verschillende scholen dan ook begeleid in het aan het slag gaan met eventuele aandachtspunten. Zo is en wordt er gewerkt rond preventie-, veiligheids- en welzijnsbeleid, rond pedagogisch-didactische aspecten voor enkele vakken of rond een brede kijk op individuele handelingsplanning. Tevens worden scholen ondersteund in de voorbereiding van een verwachte doorlichting.

Intervisie en overleg tussen directies blijft een belangrijke klemtoon. Eerder dit schooljaar is dit structureel opgestart voor BaO & BuBaO. Deze intervisie is telkens gekoppeld aan inhoudelijke

klemtonen en wordt gecombineerd met een gezamenlijk etentje, hetgeen ook de samenhang binnen de groep ten goede komt. Ook de orthopedagogen worden bij dit overleg betrokken. Elders in dit nummer is hieromtrent een bijdrage te vinden. Voor de CVO's en BuSO's liep al een intervisie. Vooral die voor de BuSO's is dit jaar veel gestructureerder geworden, met een sterke klemtoon op leren van elkaars ervaringen en kennis.

Veel projecten, waar we in eerdere bijdragen reeds naar verwezen, blijven verder lopen, bv. socio-emotionele vaardigheden, deugdenproject, taalbeleid, GOK of WO. Binnen de CVO's zijn de beleidsplannen afgewerkt. Hieraan was het voorbije jaar reeds intens gewerkt. Op vlak van personeelsevaluatie is dit jaar speciale aandacht besteed aan functiebeschrijvingen, functionerings- en evaluatiegesprekken. Het opleidingstraject 'beleidsvoerend vermogen' is doorgegaan in zowat al onze scholen. Maar is ook gewerkt rond ontwikkelingsdoelen en eindtermen in BuSO, rond nascholingsplan, rond schoolwerkplan of rond afsprakenkaders. Een breed palet aan onderwerpen en interventies die de werking van onze scholen ten goede komt.

Intervisie voor BuBaO en BaO

Leren van elkaars ervaring

Dit jaar startten we, op vraag van een aantal scholen, met een intervisie van directeurs en orthopedagogen binnen BuBaO. De directies van onze gewone basisscholen zijn hier eveneens op uitgenodigd. Er is nood aan overleg, leren van elkaar, samenwerking, doorgeven van good practices, een ventilatiemoment... Het beroep van directeur of orthopedagoog kan soms een eenzaam beroep zijn en het is niet altijd even makkelijk om van de vele onderwerpen even goed op de hoogte te zijn. Het is dan ook belangrijk dat we elkaar om raad kunnen vragen, van elkaar kunnen leren en dingen kunnen doorspelen of aanvullend materiaal kunnen aanreiken.

Heel verrijkend is ook dat we elkaars school beter leren kennen doordat we telkens op een andere school de intervisie plannen. Een rondleiding op de gastschool wordt als meerwaarde beschouwd. We krijgen meer zicht op de werking, infrastructuur, organisatie e.d.

Momenteel lopen deze intervisies goed en zijn volgende items al aan bod gekomen:

- Handelingsgericht werken;
- Digitaliseren van handelingsplannen;
- POP en PAP;
- Nascholingsplan;
- Leerlijnen sociaal-emotionele ontwikkeling.

De bedoeling is dit verder te zetten en op geregelde tijdstippen de koppens bij elkaar te blijven steken. Vragen, bedenkingen, nieuwe onderwerpen... kan je altijd doorgeven. Dan zorgen we ervoor dat dit zo snel mogelijk behandeld wordt.

Lies Pycke

Wist-je-datjes:

* De IVG-school op zijn opendeur dag een taalgang opende. Luc Pylyser, één van de beide afgevaardigd bestuurders, opende dit plechtig. Er staan verschillende quotes in allerlei talen op de muur geschreven.

* Levenslust verschrikkelijk slecht weer had op het schoolfeest, maar dit de vele wandelaars en fietsers niet tegenhield. Stefan De Kock, directeur maar ook muzikant, luisterde met zijn musicband het schoolfeest op. Hij is voorwaar een geweldige gitaarspeler en zanger!

Lies Pycke

VONAC: wie is wie

- ☑ *Johan Royeaerd* (vonac-johan.royeaerd@base.be), 011 80 35 25 - 0486 031 131
voorzitter, coördinator
pedagogisch adviseur strategie & beleid en pedagogisch-didactisch SO + CVO
coördinatie interne werking VONAC
vertegenwoordigingen via OKO
Koningsbergweg 89a – 3520 Zonhoven
- ☑ *Lies Pycke* (liesbet.pycke@telenet.be), 0476 569 169
pedagogisch adviseur pedagogisch-didactisch BaO + BuBaO + BuSO
Gomarus Van Geelstraat 20 – 2920 Kalmthout
- ☑ *Katty Elias* ([kelias@vub.ac.be](mailto:k Elias@vub.ac.be)), 02 629 24 50
penningmeester
- ☑ *Jeanine Billens* (jbillens@vub.ac.be), 02 629 24 51 – 0478 46 43 69
ondervoorzitter
- ☑ *Christine Marius* en *Hans Weyns* (christine.marius@gmail.com – hans.weyns@gmail.com),
0486 62 51 19, vrijwillige medewerkers

Abonnement

Een abonnement op Eigen-Wijs is gratis en kan op eenvoudig verzoek verkregen worden. Geef daartoe een seintje aan Johan Royeaerd: vonac-johan.royeaerd@base.be.

Adres : VONAC vzw
p/a VUB/IDLO, lokaal 3B204
Pleinlaan 2 - 1050 Brussel

Colofon

- Eigen-Wijs verschijnt trimestrieel: oktober, februari en mei
- Redactie: Johan Royeaerd
- Werkten mee: Lies Pycke, Guy Lehaen, Johan Royeaerd
- Bijdragen voor volgend nummer: graag tegen 01-10-2013 bezorgen aan Johan Royeaerd
- Verantwoordelijk uitgever: Johan Royeaerd, Koningsbergweg 89a, 3520 Zonhoven,
vonac-johan.royeaerd@base.be

📍 Wij zijn gevestigd op het volgende adres:
VONAC vzw
p/a VUB-IDLO – lokaal 3B204
Pleinlaan 2 - 1050 Brussel

📖 Meer informatie (o.a. vorige nieuwsbrieven) vind je op onze website: www.VOOP.be.

🗑 Uitschrijven: wil je deze nieuwsbrief liever niet meer ontvangen: geef dan een seintje aan:
vonac-johan.royeaerd@base.be.